

# **TDK DOLGOZAT**

**Quittner Orsolya Sára, Szabó Stefánia**

**Szociológia BA**

**„EGY HÓNAP BIZTOSÍTÁS VAGY EGY HÓNAP NETFLIX?” –  
AVAGY AZ EGYETEMISTÁK ÉS A PÉNZÜGYI TUDATOSSÁG**

**"ONE MONTH OF INSURANCE OR ONE MONTH OF NETFLIX?" -  
OR UNIVERSITY STUDENTS AND FINANCIAL AWARENESS**

**QUITTNER ORSOLYA SÁRA, SZABÓ STEFÁNIA**

Kézirat lezárva: 2023. November

# Tartalomjegyzék

|                                                                              |           |
|------------------------------------------------------------------------------|-----------|
| <b>Tartalomjegyzék</b>                                                       | <b>3</b>  |
| <b>Absztrakt</b>                                                             | <b>4</b>  |
| <b>Abstract</b>                                                              | <b>4</b>  |
| <b>1. BEVEZETÉS</b>                                                          | <b>6</b>  |
| <b>2. PÉNZÜGYI KULTÚRA</b>                                                   | <b>8</b>  |
| 2.1. PÉNZÜGYI KULTÚRA FOGALMA                                                | 8         |
| 2.2. PÉNZÜGYI KOCKÁZAT                                                       | 9         |
| 2.3. PÉNZÜGYI ATTITÚDOK                                                      | 9         |
| 2.4. PÉNZÜGYI OKTATÁS                                                        | 10        |
| 2.4.1. Biztonságkerék                                                        | 11        |
| 2.4.2. Európai Pénzhét (European Money Week)                                 | 12        |
| 2.4.3. MABISZ oktatási segédletei                                            | 13        |
| <b>3. FIATALOK KOCKÁZATVÁLLALÁSI VISELKEDÉSE</b>                             | <b>14</b> |
| 3.1. A FIATALOK KOCKÁZATVÁLLALÁSI HAJLANDÓSÁGÁNAK PROFILOZÁSA                | 14        |
| 3.1.1. A kutatásban résztvevők kockázatvállalási hajlandóságának profilozása | 15        |
| <b>4. KUTATÁSUNK EREDMÉNYEI</b>                                              | <b>16</b> |
| 4.1. HALLGATÓK JÖVŐKÉPE                                                      | 17        |
| 4.2. A BIZTOSÍTÓK TÁRSADALMI MEGÍTÉLÉSE A FIATALOK KÖRÉBEN                   | 18        |
| 4.3. TANÁCSADÁSI ÉS ÜGYINTÉZÉSI PREFERENCIÁK A FIATALOK KÖRÉBEN              | 21        |
| 4.4. ÉLETVEZETÉSI PRIORITÁSOK ÉS KOCKÁZATKEZELÉS                             | 22        |
| <b>5. ÖSSZEGZÉS</b>                                                          | <b>28</b> |
| <b>Irodalomjegyzék</b>                                                       | <b>29</b> |

## Absztrakt

A TDK dolgozatunk témája az egyetemi hallgatók pénzügyi tudatossága és kockázatvállalási hajlandósága. Az általunk választott témát azért tartjuk fontosnak, mert az egyetemisták pénzügyi tudatossága és kockázatvállalási hajlandósága kritikus szerepet játszik nem csak az egyéni pénzügyi stabilitásukban, de a hosszú távú pénzügyi függetlenségükben és jólétükben is.

A pénzügyi tudatosság számos szempontból fontos az egyén vagy család pénzügyi jólétéhez, a gazdaság stabilitásához és a társadalom szélesebb körű gazdasági fejlődéséhez is hozzájárul. A tanulmány módszertana a széleskörű szakirodalmi áttekintésen, valamint fókuszcsoporthoz tartozó interjúkon alapszik. A kutatás során kvalitatív módszereket alkalmaztunk, 18 fókuszcsoporthoz tartozó interjút készítettünk el a Széchenyi István Egyetem hallgatói körében, 79 fő bevonásával. Továbbá dolgozatunkban vizsgáljuk a fiatal felnőttek biztosításkötésre való hajlandóságát is különböző szituációkban. Kutatásunk során arra jutottunk, hogy a felsőoktatásban tanuló, fiatal felnőttek úgy érzik, nekik nem kell még a biztosítási és pénzügyi témákkal foglalkozniuk. Ennek okát abban véltük felfedezni, hogy az egyetemisták úgy gondolják, ők még fiatalok és egészségesek, ezért nincs szükségük biztosításra, valamint a biztosítások gyakorlati hasznával sincsenek tisztában, mivel a témában rendelkezésre álló információkat hiányosnak és nehezen értelmezhetőnek tartják.

## Abstract

The topic of our TDK (Students' Scientific Association) paper is the financial literacy and risk-taking propensity of university students. We consider the chosen topic important because the financial literacy and risk-taking propensity of university students play a critical role not only

in their individual financial stability but also in their long-term financial independence and well-being.

Financial literacy is important in several respects and contributes to the financial well-being of individuals or families, the stability of the economy, and the broader economic development of society. The methodology of the study is based on a comprehensive literature review and focus group interviews. During the research, we employed qualitative methods, conducting 18 focus group interviews among the students of the Széchenyi István University, with the involvement of 79 participants. Additionally, in our paper, we examine the willingness of young adults to take out insurance in various situations.

Our research has led us to the conclusion that young people feel they do not yet need to deal with insurance and financial matters. We believed the reason for this to be that university students think they are still young and healthy, so they do not need insurance, and they are also not familiar with the practical benefits of insurance because they consider the available information on the subject to be incomplete and difficult to understand.

# 1. BEVEZETÉS

A pénzügyi tudatosság és kockázatvállalási hajlandóság elemzése egyre fontosabbá válik napjainkban, különösen az egyetemi hallgatók körében. E tanulmány célja a Széchenyi István Egyetem hallgatóinak pénzügyi ismereteinek és kockázatvállalási viselkedésének feltérképezése, melynek kiemelt jelentősége van az egyéni pénzügyi stabilitás és hosszú távú függetlenség szempontjából. A pénzügyi tudatosság nem csupán az egyének, családok, vagy akár vállalkozások jövőbeli pénzügyi biztonságát szolgálja, hanem szélesebb értelemben hozzájárulhat a gazdaság stabilitásához és a társadalmi fejlődéshez is.

A tanulmány módszertana a széleskörű szakirodalmi áttekintésen alapul, és további mélységet adnak neki a fókuszcsoportos interjúk. A kutatás során kvalitatív módszereket alkalmaztunk, 18 fókuszcsoportos interjút készítettünk el a Széchenyi István Egyetem hallgatói körében, 79 fő bevonásával. Ezenkívül a dolgozatban vizsgáljuk a fiatal felnőttek biztosításkötésre való hajlandóságát is különböző szituációkban.

A pénzügyi tudatosság ma már alapvető kompetencia, melynek birtokában az egyének hatékonyan kezelhetik pénzügyeiket, és elérhetik hosszú és rövid távú pénzügyi céljaikat. A 2008-as gazdasági válság rávilágított a pénzügyi rendszer sebezhetőségére, és azóta a pénzintézetek és kormányok kiemelt figyelmet fordítanak a pénzügyi kultúra fejlesztésére és a pénzügyi tudatosság növelésére. Az ügyfelek bizalmának visszaszerzése létfontosságú a bankok és pénzintézetek számára. Ezen céljuk elérését a pénzügyi tudatosság és oktatás fejlesztése szolgálja.

A pénzügyi oktatás kritikus fontosságú a pénzügyi tudatosság fejlesztésében. Az elméleti oktatás mellett a gyakorlati tapasztalatok is elengedhetetlenek a mély tudás kialakításához. Dolgozatunkban bemutatunk olyan pénzügyi oktatási kezdeményezéseket, mint a "Biztonságkerék," az "Európai Pénzhét" és a MABISZ oktatási segédletei, amelyek hozzájárulnak a pénzügyi tudatosság növeléséhez különböző korosztályokban.

Emellett a fiatalok kockázatvállalási viselkedésének vizsgálata is különösen fontos, mivel ez a viselkedés meghatározza pénzügyi jövőjüket. A kockázatvállalás és kockázatkezelés modelljeinek megértése segít abban, hogy felmérjük, az egyének mennyire hajlandók vállalni

kockázatot a pénzügyi döntéseik során, és mennyire tudatosak pénzügyeik terén. A fiatalok kockázatt vállalási hajlandóságának és pénzügyi tudatosságának megértése lehetővé teszi hatékonyabb oktatási és támogatási programok kidolgozását a pénzügyi tudatosságuk javítása érdekében.

Ezen tanulmányban ezeket a témákat vizsgáljuk, hogy jobban megértsük az egyetemi hallgatók pénzügyi tudatosságát, kockázatt vállalási és biztosításkötési hajlandóságát, és hogy megtaláljuk a lehetőségeket a pénzügyi oktatás és tudatosság növelésére a fiatal generációk körében.

A kutatás a Mesterséges intelligencia segítségével személyre szabható biztosítási termékek fejlesztése című 2020-1.1.2-PIACI-KFI-2021-00267 azonosítójú projekt keretei között készült.

## **2. PÉNZÜGYI KULTÚRA**

A pénzügyi tudatosság életünk fontos részét képezi és meghatározhatja anyagi státuszunkat. A pénzügyi intelligencia létfontosságú készség korunk összetett pénzügyi világában. Ez a készség nem csupán a megtakarítást és a felelősségteljes költekezést jelenti, hanem a hosszútávú pénzügyi célok elérését is, a pénzügyi döntések hosszú távú hatással lehetnek az egyének és családok jövőjére is.

A 2008-as gazdasági világválság évei alatt a társadalom bizalma megrendült a bankrendszerben, melynek következtében a pénzügyi szektor jelentős veszteségeket szenvedett el. A válság lecsengését követően habár a gazdasági stabilitás már érzékelhetővé vált az emberek továbbra is bizalmatlanul álltak a szektorhoz. Így a társadalom bizalmának a visszaszerzése a bankszektor egyik fő prioritása lett, melynek egyik eszköze a társadalom pénzügyi ismereteinek bővítése, fejlesztése.

Az ügyfelek bizalmának visszaszerzése létfontosságú a bankok számára, hiszen nélkülük nem tudják ellátni funkciójukat sem. Ezáltal már a kormánynak is érdekévé vált, hogy a társadalom újra megbízzon a bankrendszerben. Az ügyfelek visszaáramlásának elősegítésére a bankok reformokat hajtottak végre. Továbbá rájöttek, hogy a pénzügyi kultúra és tudás fejlesztése hozzájárul a negatív előítéletek csökkenéséhez, elősegíti a bizalom és a jó hírnév helyreállítását, és támogatja a gazdasági folyamatok zökkenőmentes működését, ennek következtében pedig elősegíti a gazdasági fejlődést. (Kovács, 2017)

### **2.1. PÉNZÜGYI KULTÚRA FOGALMA**

A Magyar Nemzeti Bank megfogalmazásában a pénzügyi kultúra a következőket jelenti: „A pénzügyi ismeretek és készségek olyan szintje, amelynek segítségével az egyének képesek a tudatos és körültekintő döntéseikhez szükséges alapvető pénzügyi információkat azonosítani, majd azok megszerzése után azokat értelmezni, és ez alapján döntést hozni, felmérve döntésük

lehetséges jövőbeni pénzügyi, illetve egyéb következményeit.” (MNB, 2008). A definíció szerint az egyén képes felmérni pénzügyi döntésének következményeit, kockázatait.

## **2.2. PÉNZÜGYI KOCKÁZAT**

A pénzügyi kockázatokat jellegük szerint több csoportba sorolhatjuk be pl.: szociológiai, közgazdasági, pszichológiai stb. A pénzügyi kockázat akkor áll fenn, amikor egy esemény kimenetelének valószínűsége meghatározható vagy ismert, míg a bizonytalanság olyan helyzetekre utal, amelyeknél a kimenetel valószínűsége nem előre meghatározható vagy nem ismert. (Huzdik – Béres – Németh, 2014)

Az emberek kockázattal való magatartását számos tényező formálja, például a korábbi tapasztalatok és az egyén érzelmi reakciói. Ennek következtében az egyének gyakran másképpen értékelik ugyanazt a kockázatot, és ugyanaz az egyén is eltérően viszonyulhat ugyanahhoz a kockázathoz különböző döntési helyzetekben. A kockázattal való egyéni meghatározását befolyásolja a kockázatok egyéni értelmezése, az egyén hozzáállása a nyereséghez és veszteséghez, valamint az egyén személyisége is.

Általánosságban az embereket három típusba sorolhatjuk a kockázattal való hajlandóságuk alapján: kockázatkerülők, kockázatkeresők és azok, akik közömbösek a kockázatokkal szemben. Ez a besorolás az egyéni preferenciák alapján történik a kockázattal szembeni egyéni hasznosság függvényében, amely a pénzügyi nyereség és kapcsolódó hasznosság alapján mérhető és értelmezhető. (Huzdik – Béres – Németh, 2014)

## **2.3. PÉNZÜGYI ATTITÚDOK**

A pénzügyi attitűdök egy magyar kutatás alapján kilenc faktorra oszthatóak: 1. Kispénzű, beosztók 2. Pénznyelők (a mértéktartó ellentéte) 3. Rend értéket teremt 4. Árérzékeny 5. Gyűjtögető 6. Tervező 7. Egyszer hopp, másszor kopp 8. Dolgos 9. Nem tudja kézben tartani a pénzügyeit. Ez a kilenc faktor pedig három klasztert határoz meg, ezek a: Carpe Diem faktor, a Tudatos faktor és az Aggódó-elégedetlen klaszter. (Zsótér-Németh-Béres, 2016)

A Carpe Diem klaszterbe tartozó egyének a meggondolatlanok, akik nem képesek kontrollálni pénzügyeiket, és felesleges dolgokra költenek.

A Tudatos klaszterbe sorolt személyek magatartása szorosan összefügg a rend és strukturáltság előtérbe helyezésével, a gondos tervezéssel és alapos munkavégzéssel. Ezen csoport az, amely nemcsak a pénzügyi stabilitásra törekszik, hanem elégedett is az anyagi helyzetével.

Az Aggódó-elégedetlen klaszterbe tartozó emberek jellemzően szűkös anyagi lehetőségekkel rendelkeznek, érzékenyek az árakra, takarékoskodók és gyakran gyűjtögetnek. Ugyanakkor bár úgy érzik, hogy jól bánnak a pénzüikkel, elégedetlenek anyagi helyzetükkal. Ennek gyökere valószínűleg a korlátozott jövedelem és az az érzés, hogy hiába tesznek erőfeszítéseket, nem tudnak előrelépni pénzügyi ügyeikben. (Zsótér-Németh-Béres, 2016)

A pénzügyi attitűdök megismerése és megértése számos szempontból fontos lehet. Lehetővé teszi a hatékonyabb és személyre szabottabb pénzügyi tervezést, szolgáltatások nyújtását és a pénzügyi döntések jobb előrejelzését, amely hozzájárulhat az emberek pénzügyi biztonságának és jólétének növeléséhez. Ezek mellett az intézmények és az állam a pénzügyi attitűdök ismeretében célzottabb oktató anyagokat készíthet a különböző csoportok számára ezzel is növelve az egyének pénzügyi tudatosságát.

## **2.4. PÉNZÜGYI OKTATÁS**

A pénzügyi oktatás kiemelten fontos korunk társadalmában, mivel a pénzügyi tudatosság által biztosított ismeretek és készségek elengedhetetlenek a pénzügyi stabilitás elérése érdekében. A pénzügyi oktatás segít megérteni a pénzügyi fogalmakat és folyamatokat, melynek hála az egyének tudatosabban és hatékonyabban tudják rendezni pénzügyeiket. Ennek következtében a szegénységben, anyagi instabilitásban élők aránya csökkenhet. A pénzügyileg tudatosabb társadalmakban a gazdasági fejlődés is gyorsabb, hiszen azok az egyének, akik tudatosabbak a pénzügyeiket illetően elősegítik a gazdaság egészségesebb működését is.

A pénzügyi ismeretekkel foglalkozó kutatások fontos eredménye azonban az, hogy a önmagában az elméleti oktatás kevésnek bizonyul ebben a témakörben. Az egyének csak saját tapasztalataik nyomán képesek olyan mély tudást elsajátítani, amelyet később majd a

gyakorlatban is alkalmazni tudnak. Azonban a tapasztalat megszerzésében a családon kívül az iskolának és az államnak is döntő szerepe van. (Kovács, 2017)

A pénzügyek területén a biztosítások világa egy speciálisabb terület, hiszen a biztosítók fő tevékenységi területe a kockázatkezelés és, többek között, a pénzügyi biztonság. Az emberek és a vállalkozások folyamatosan különféle kockázatoknak vannak kitéve, a biztosítók által kínált termékekkel ezeket a kockázatokat mérsékelhetjük. Mindezek mellett az egyén által megkötött biztosítás nem csupán a kockázatok mérséklésére szolgál, egy biztosítás egyben kiváló befektetés is lehet.

Magyarországon és az Európai Unióban több olyan kezdeményezés és program is létrejött, amelyek a lakosság pénzügyi oktatását tűzték ki célul. Léteznek olyan programok, amik kifejezetten a biztosításokkal kapcsolatos pénzügyi ismeretek átadására fókuszálnak.

#### **2.4.1. Biztonságkerék**

A magyarországi pénzügyi oktatásban, valamint a potenciális pénzügyi kockázatok tudatosításában jelentős szerepet játszik a MABISZ is. A Magyar Biztosítók Szövetsége által létrehozott honlap játékos formában ismerteti meg a résztvevőket a pénzügyek és a biztosítások világával. Amellett, hogy a játékban résztvevő tanulhatnak a programból a játék készítői a regisztrált játékosok válaszait elemezve információkat szerezhetnek a játékosok előzetes tudásáról, valamint fejlődési képességeiről is.

A kutatásban a 2020. szeptember 1. és a 2020. december 31. között regisztrált és a játékot végigjátszó egyéneket vizsgálták, ez összesen 645 főt jelent. A kutatók a játékosok viselkedési és ismereti kérdéseikre adott válaszaikat elemezték és értelmezték. A játékosokat négy viselkedési profil közül sorolták be. Összességében a legtöbb játékos a *Biztonságos játékos* kategóriájába tartozik, ez a vizsgált személyek 67 százalékát jelenti. (Ábrahám-Fejes, 2022)

| Profil megnevezése         | Leírás                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
|----------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <i>Kezdeményező</i>        | Kockázatvállaló, de tudatos. Igényli a változást, de felméri az egyéni felelősséget és kockázatot. Autonóm személyiség, képes ellentmondani, és ellentartani a csoportnyomásnak, amennyiben az a személyes meggyőződésével szembe megy. Gimnáziumban ezek a csodabogarak, akik a saját útjukat járják, felvállalják a kockázatos viselkedéseket, anélkül, hogy meg akarnának felelni a közösségnek, bátor felfedezők, az autonómiájuk gyakorlása elsődleges motivációjuk. Amit tesznek, azért felelősséget vállalnak, és tudják, illetve viselik a következményeket. |
| <i>Buliarc</i>             | A hedonista karakter spontán, a pillanatban és a pillanatnak él, a közössége hat rá, könnyen változik és változtat. Döntéshozatali és cselekvési helyzetben nem méri fel a következményeket, nem vállal felelősséget, vágyja az elismerést, szeret középpontban lenni, és élen járni a közösségben.                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| <i>Biztonságos játékos</i> | A biztonságos játékos karakter, ha változtat, azt megfontoltan teszi, alaposan elemezve a körülményeket, a lehetőségeket, mérlegel, nem dönt gyorsan, de nem hagyja, hogy a többiek és körülmények befolyásolják. Szereti pontosan megtervezni a cselekvési folyamatokat, nem hoz spontán döntéseket, a döntésekért felelősséget vállal.                                                                                                                                                                                                                             |
| <i>Elkerülő</i>            | Viselkedését erősen meghatározza a közösség, ugyanakkor kerüli a rizikós, új helyzeteket. Csoportnyomásra cselekszik, amennyiben cselekednie kell, de inkább a megszokott és komfort helyzetekben érzi jól magát, kerüli az egyéni felelősséggel terhelt, kockázatos helyzeteket.                                                                                                                                                                                                                                                                                    |

*Forrás: Ábrahám, Z., & Fejes, P. (2022). Forgasd ki: játékosított tanulás a biztosítási szektorban. Biztosítás És Kockázat*

Az általunk vizsgált egyének nagy része ezzel ellentétben a *Kezdeményező* kategóriába sorolható be. Válaszaikból kiderült, hogy az általuk vállalt kockázatokkal teljes mértékben tisztában vannak és önálló döntéseket hoznak pénzügyeikkel és életükkel kapcsolatban.

## 2.4.2. Európai Pénzhét (European Money Week)

2015-ben Magyarország először csatlakozott az Európai Pénzhét (European Money Week) elnevezésű kezdeményezéshez a Magyar Bankszövetség és a Pénziránytű Alapítvány közreműködésével. Ezt a rendezvénysorozatot közel 30 másik országban is évente megrendezik. Az esemény célja az általános- és középiskolások pénzügyi ismereteinek megalapozása, valamint a pénzügyi tudatosság fejlesztését célzó széleskörű szakmai

együttműködés megteremtése különböző szervezetek és intézmények között. A PÉNZ7 esemény rendszerint évente megrendezésre kerül, általában március első felében, és az egész második iskolai félév során számos kísérőesemény is kapcsolódik hozzá.

### **2.4.3. MABISZ oktatási segédletei**

A Magyar Biztosítók Szövetsége több különböző korosztály számára hozott létre oktatási segédleteket. Az általános- és középiskolások számára az oktatási intézményekben alkalmazható óravázlatokat, online játékokat és csoportfoglalkozásokat segítő anyagokat tettek elérhetővé. Ezek az anyagok segítik a gyermekeket a pénzügyi alapfogalmak, valamint a biztosítások világának megértésében. A fiatal felnőttek (18-25 év) számára a MABISZ meghirdette a „Biztosítsd Be Magad!” versenyt, amelyen az egyetemisták mérettethetik meg magukat a biztosítások témakörében.

# **3. FIATALOK KOCKÁZATVÁLLALÁSI VISELKEDÉSE**

A fiatalok kockázatvállalási viselkedésének vizsgálata rendkívül fontos a pénzügyi tudatosságuk megértéséhez és vizsgálatához. A kockázatvállalási magatartás meghatározza, hogy az egyén milyen mértékű rizikót hajlandó bevállalni befektetéseiben, kiadásaiban és egyéb pénzügyeiben. Ezek mellett fontos megjegyezni, hogy a fiatalok túlzott kockázatvállalása, valamint a pénzügyi tudatosságuknak hiánya későbbi életük folyamán súlyos anyagi problémákhoz vezethet.

## **3.1. A FIATALOK KOCKÁZATVÁLLALÁSI HAJLANDÓSÁGÁNAK PROFILOZÁSA**

A fiatalok kockázatvállalási és kockázatkezelési viselkedésének modellezése két fő komponensre épül. Az első az egyének döntéseit befolyásoló kockázatvállalási hajlandóság és kockázatkerülés közötti spektrumot tárgyalja. A második pedig az egyén pénzügyi tudatosságának és felkészültségének fokát méri. Az első arra összpontosít, hogy az egyének mennyire hajlamosak vállalni kockázatot a pénzügyi döntéseik során, míg a második azt vizsgálja, hogy milyen mértékben képesek előre tervezni és mennyire tudatosak a pénzügyi döntéseik kapcsán.

Ezen két dimenzió segítségével négy különböző típusú viselkedést lehet azonosítani. Az első dimenzió alapján az egyének lehetnek kockázatvállalók, akik hajlandóak kockázatot vállalni a pénzügyi döntéseik során, vagy kockázatkerülők, akik igyekeznek elkerülni a rizikós helyzeteket és inkább biztonságos döntéseket hoznak. A második dimenzió alapján az egyének lehetnek pénzügyileg tudatosak és felkészültek, vagy épp ellenkezőleg, kevésbé tudatosak, akik impulzív döntéseket hoznak. Ez a kétdimenziós modell lehetővé teszi, hogy jobban megértsük és csoportosítsuk a fiatalok pénzügyi viselkedését. Ezen modell segítségével hatékonyabb oktatási és támogatási programokat lehet létrehozni az egyének pénzügyi tudatosságának és döntéseik javítására. (Bigazzi-Serdült, 2020)

### **3.1.1. A kutatásban résztvevők kockázatvállalási hajlandóságának profilozása**

A gyakorlatban azt tapasztaltuk, hogy a fiatalok kisebb dolgokra például laptop, telefon, fülhallgató satöbbi ártól függetlenül nem kötnek biztosítást, mert feleslegesnek tartják és “úgyis van rá garancia”, de az nem minden esetben érvényes a kárra, ami az eszközben esetlegesen keletkezhet.

Ebben a korban kezdenek a hallgatók pénzügyileg tudatosabbá válni, jobban figyelni kiadásaira és igyekeznek megtalálni az egyensúlyt a garasoskodó és hedonista életmód között. A feladatok megoldása közben örömmel láttuk, hogy többségük az egész képet nézi. Például: nem baj, ha két hónapra kiesik a munkából vagy tönkremegy a telefonja, mert ott van 12 havi jövedelemnek megfelelő megtakarítása. Bár most még nagy részük nem teheti meg, hogy félretegyen pénzét, tudják, hogy a jövőben szükség lesz rá, például nyugdíjas korukra, így erre néhány év múlva már tudatosan félre fognak tenni. Elmondásuk szerint még fiatalok és nincsen olyan önálló anyagi háttérük, tapasztalataink alapján arra jutottunk, hogy a későbbiekben valószínűleg magas lesz a biztosításkötési hajlandóságuk és inkább befektetnek egy biztosításba, minthogy nehéz helyzetbe kerüljenek.

## 4. KUTATÁSUNK EREDMÉNYEI

Fókuszcsoporthoz interjúinkat a Kutatási gyakorlat I. óra keretein belül párokban készítettük el szaktársainkkal, az Apáczai Csere János Pedagógiai, Humán- és Társadalomtudományi Kar akkor másodéves szociológus hallgatóival. Egy moderátor és egy asszisztens alkotott egy párt. Az interjúalanyok a Széchenyi István Egyetem (University of Győr)

- építészmérnök
- villamosmérnök
- sport és rekreáció
- kereskedelem és marketing
- közösség-szervezés
- nemzetközi tanulmányok
- turizmus és vendéglátás
- jogász
- gépészmérnök
- mezőgazdasági és élelmiszeripari gépészmérnöki
- tanító
- járműmérnök
- logisztikai mérnök
- mérnökinformatikus
- gazdaságinformatikus
- gazdálkodási és menedzsment
- szociálpedagógia
- gyógypedagógia
- igazságügyi igazgatási

szakos hallgatói voltak. Mintánk hetvenkilenc főt számlál, melyből harmincöt nő és negyvennégy férfi. Az alanyok között szerepel első és utolsó éves hallgató, valamint olyan is, aki tanulmányai közepén jár. Többségük még otthon vagy albérletben él, és részmunkaidőben dolgozik. A kérdéssor tizenhét kérdésből, valamint két feladatból állt.(1. számú és 2. számú melléklet) Az első feladatban meg kellett állapítani az állításokról, hogy hány éves korukban lesznek relevánsak, fontosak. A második feladat két részből állt össze. Elsőként arra voltunk

kíváncsiak, hogy egy adott élethelyzetet mennyire tartanak fontosnak, mire kötnének biztosítást vagy mindenképp keresnének rá megoldást. A második részben a valószínűsége volt a szerep. A szituációkat az alapján kellett sorba rendezni, hogy mennyire érzik valószínűnek bekövetkezését. Kérdéseink a pénzügyi tudatosság és a felnőtté válás kapcsolatára, valamint a biztosításokhoz való attitűdre terjedtek ki. A fókuszcsoporthoz interjúk 2023. április-május hónapban zajlottak többségében az egyetem területén.

## **4.1. HALLGATÓK JÖVŐKÉPE**

### **5 éves tervek:**

Mielőtt belekezdünk volna a biztosítás témájába feltettünk az interjúalanyoknak pár bevezető kérdést. Elsősorban arra voltunk kíváncsiak milyen tervekkel rendelkeznek az elkövetkezendő öt évre vonatkozóan. Mindenki elsőként az alap illetve mester diploma megszerzését említette, valamint, ebből kifolyólag egy jól fizető állás megszerzése is említésre került. Többeknél szerepelt az autó vásárlás, a külföldre való költözés, valamint a külföldön történő munkavégzés is. Illetve felmerült még a különköltözés is akár saját lakásba, akár albérletbe, hogy elkezdjék az önálló életüket.

### **Felnőtté válás:**

A kérdéssorban a következő témakör a felnőtté válás különböző elemeit járta körül. (Murinkó, 2019) Mindannyian egyetértettek abban, hogy ez nem köthető korhoz. Többségük úgy véli, hogy a felnőtté válás a szülőktől való elköltözéssel és önállósodással kezdődik, ideértve az önfenntartást és önálló felelősségteljes döntéshozatalt, valamint többek szerint a stabil munkahely megléte is nagy szerepet játszik. Voltak, azonban akik úgy vélték, onnantól számít valaki felnőttnek, ha elmúltál tizennyolc és nem számít, hol és kivel él, önálló pénzügyi döntéseket hoz-e vagy tartós párkapcsolatban áll-e.

Említették továbbá azt is, hogy szerintük a mai világban túl nagy társadalmi nyomás helyeződik a fiatalokra és túl hamar kell felnőniük. Ezt a folyamatot az egyetemista lét csak felgyorsítja. Néhányuk szerint az is egy fontos foka a felnőtté válásnak, hogy miként tudják kezelni a felmerülő problémákat, valamint a családi háttér is sokat számít a folyamatban. Arra a

következtetésre jutottunk, hogy bár a biztosítás kötés része a felnőtté válásnak ennek ellenére nem alappillére.

*„Ha valaki finoman szólva \*\*\*\*\* a világba az nem felnőtt hiába anyagilag független.”- Roland 8. féléves villamosmérnök hallgató.*

*„De mégis ez jelentené az embernek a legtöbbet, ha a szülei úgy tekintenének rá, mint egy felnőtt emberre.”-Norbi 8. féléves gépészmérnök hallgató*

## **4.2. A BIZTOSÍTÓK TÁRSADALMI MEGÍTÉLÉSE A FIATALOK KÖRÉBEN**

### **Mire asszociálnak a biztosítás szóból?:**

Mikor megemlégtettük a biztosítás szót vegyes visszajelzéseket kaptunk. Volt ,akiknél a negatív dolgok kerültek előtérbe, ideértve a halál, a “rátukmálás”, és volt, aki drágának találta a biztosításokat és a bürokrácia témája is felmerült. A bürokrácia kapcsán megemlégtették azt is, hogy bár magában jól hangzik, hogy ennyi és ennyi pénzt kap valaki baleset vagy kár következtében ez azonban nem mindig van így. Szigorú követelményeknek kell teljesülniük ahhoz, hogy a teljes összeget megkaphassa a biztosított.

*„Családunkban is előfordult már, hogy autóbalesetet szenvedtünk, nem sérült meg senki, csak az autó lett totálkáros és sokkal kevesebbet fizetett a biztosító, mint amennyit elvártunk volna.” - Orsi 6. féléves gyógypedagógus hallgató*

Volt, aki úgy vélte ez a szülők/felnőttek dolga a biztosításokkal foglalkozni és nekik kell elintézni az ehhez kapcsolódó teendőket. Voltak, akik azt gondolták ők még fiatalok és kötetlenek ahhoz, hogy ezzel kelljen foglalkozniuk, valamint nem rendelkeznek megfelelő anyagi kerettel és egyenlőre csak élvezni szeretnék az életet. így észrevehető a kapcsolat a felnőtté válás és a biztosítások között.

*„Rossz szájízt hagy maga után.”- Detti végzős gyógypedagógiai hallgató*

*„Nagyon le akarnak húzni.”- Bálint 4. féléves mérnök informatikus hallgató*

*„Csak a profitra mennek.”- Gellért 4. féléves gazdasági informatikus hallgató*

*„Felesleges, mert, hogy mégiscsak fiatalok vagyunk.”-Panna 4. féléves nemzetközi tanulmányok hallgató*

Voltak azonban olyanok is, akik ennél jóval pozitívabb véleménnyel rendelkeztek. Említették a plusz biztonságérzetet valamint, hogy jó előre gondolkozni.

*„Felkészülés az esetleges negatív következményekre.”- Gellért 4. féléves gazdasági informatikus hallgató*

*„Sok kicsi sokra megy.”- Elizabet 2. féléves turizmus és vendéglátás hallgató*

Bár többségében senki nem volt jártas a témában, több biztosítást illetve biztosítót is ismertek. Említették az életbiztosítást, az utasbiztosítást illetve a kötelező járműbiztosítást is, ami véleményük szerint úgymond; egy bevezető a biztosítások világába. Valamint azt is megtudtuk a mezőgazdasági és élelmiszeripari gépészmérnöki hallgatóktól, - akiknek családi gazdaságuk van - hogy a mezőgazdaságban szinte mindenre kell biztosítást kötni: az állatokra, az épületekre, a terményre, a földre, a gépekre.

A hallgatók a következő biztosítókat ismerték:

- Groupama
- K&H
- Generali-Szimba (Az oroszlanos biztosító az általános iskolában)
- Fundamenta
- Allianz
- Posta biztosító
- OTP
- Provident

Továbbá arra is rákérdeztünk, hogy milyen felületeken találkoznak biztosítással kapcsolatos tartalmakkal. A válaszok többségében mindenkinél ugyanazok voltak: közösségi média és közösségi oldalak, Youtube, podcastek, tévés ,valamint rádiós reklámokban. Többen is

említették, hogy érdekelné őket a biztosítás témája, így elkezdtünk gondolkozni, milyen platformokon tudnák a biztosítók elérni a fiatal generációt.

A válasz egyszerű; Youtube és a különböző közösségi oldalak hisz melyik fiatal nincs fent a közösségi oldalakon. Napjainkban azonban egyre több videó és zenemegosztó, valamint közösségi oldal áll elő a prémium fiók lehetőségével, amely annyit tesz, hogy reklámentessé teszi az adott oldalt. Ennek következtében a biztosító hirdetése már nem ér célba. Volt néhány diák, akik említették, hogy családon belül is hallottak már a témáról.

### **Biztosítás témája családon belül:**

Így felmerült bennünk a kérdés: vajon otthon a szülők beavatják-e a gyermekeiket pénzügyeikbe, valamint kikérik-e véleményüket bizonyos pénzügyi döntésekkel kapcsolatban. A vélemények nagyjából fele-fele arányban oszlanak meg. Volt, akiknél egyáltalán nem beszélnek ilyenről, nem vonják be őket.

*„Ez a felnőttek dolga és mi nem vagyunk felnőttek.”- Gellért 4. féléves gazdasági informatikus hallgató*

*„Nem nálunk pénz nem nagyon téma, mert ugye nincs tehát. De egyébként viccet félretéve nem, tehát biztosításokról nem szoktunk beszélni. Nyilván tudom, hogy milyenek vannak. Ilyen balesetbiztosítás ez a Generali-s az oroszlanos ja igazából, úgyhogy nem, nem nagyon szoktunk erről beszélni.”- Milán 8. féléves kereskedelem és marketing szakos hallgató*

*„Gyerekként rám szóltak, hogy drága nem lehet”-Roland 8. féléves villamosmérnök hallgató.  
“vagy csak egyet választhatsz.”- Norbi 8. féléves gépészmérnök hallgató*

Viszont olyan is volt, aki azt mondta, ha aktuális a téma kikérik a véleményüket és bevonják őket a beszélgetésbe.

### 4.3. TANÁCSADÁSI ÉS ÜGYINTÉZÉSI PREFERENCIÁK A FIATALOK KÖRÉBEN

#### **Kinek a tanácsát fogadnád meg?**

Ennél a kérdésnél is elég megoszló válaszokat kaptunk. Kíváncsiak voltunk, hogy fontosabb dolgok és nehezebb döntések során kinek a véleményére adnak a hallgatók, például: autó/lakás vásárlás, biztosítás választás vagy pénzügyi döntések témakörében. Volt ,aki a szülei és barátai tanácsára hagyatkozik és együtt nézik át a lehetőségeket mert, a szakember csak “rátukmálja” az ügyfélre a terméket.

*„Hát igen, azért a család jót akar nekünk meg a barátok is, de mondjuk egy szakember nem biztos, hogy jót akarja, az inkább csak eladja. Igen neki az első. a termékének vagy szolgáltatásának az eladása igen.”- Frederika 4. féléves kereskedelem és marketing szakos hallgató*

Még azok esetében is megoszlottak a vélemények, akik szakember vagy más hozzáértő tanácsára hagyatkoznak ebben a témában. Többüknek fontos, hogy az illető mennyire tűnik megbízhatónak illetve, hogy mennyi tapasztalattal rendelkezik. Viszont azt is fontosnak találták, hogy az illető korban közel álljon hozzájuk, mert így könnyebben el tudja magyarázni a dolgokat és hasonlóan viszonyul a témához. Így arra a következtetésre jutottunk, hogy mind a tapasztalatnak, mind a fiatalságnak megvan az előnye. Illetve arra is kitérték, hogy az influencer-ek véleményére nem adnak, hiszen egyáltalán nem tartják őket hiteles forrásnak.

#### **Online vagy személyes ügyintézészt preferálják?**

Az interjúalanyok nagy része inkább az online ügyintézészt preferálja. Kényelmesebbnek, egyszerűbbnek és gyorsabbnak találják, valamint azt is hozzátették, hogy véleményük szerint az ügyintézőknek nincs türelmük elmagyarázni a szerződés részleteit.

Akik a személyes ügyintézészt választanák azzal indokolták döntésüket, hogy így egyszerűbb elmagyarázni, ha valami nem teljesen érthető és könnyebb értelmezni. Azt is hozzátették, hogy az online ügyintézés során elég egy félreütés és már meg is van a baj, amit nehéz kijavítani, így csak a kisebb ügyeket szeretik online intézni. A komplexebb dolgokat szeretik személyesen

elintézni. Illetve attól is függ melyik ügyintézési formát választják, hogy mennyire találják megbízhatónak az adott oldalt, ahol ügyet kívánnak intézni.

## **4.4. ÉLETFEZETÉSI PRIORITÁSOK ÉS KOCKÁZATKEZELÉS**

A bevezető kérdések után azt a feladatot adtuk a hallgatóknak, hogy különböző élethelyzeteket és szituációkat állítsanak sorrendbe. (2. számú melléklet) Az első feladatban az alapján kellett sorba rendezni az állításokat, hogy mennyire érzik fontosnak az állítást. A feladat második rész abból állt, hogy életük jelen szakaszában mennyire tartják relevánsnak a kockázatot, illetve, hogy a későbbiekben átalakul-e ez a sorrend. Az állítások a következők:

- Akkor vagyok nyugodt, ha legalább 12 havi jövedelemnek megfelelő megtakarítással rendelkezem.

Azoknak, akik egyetem mellett dolgoznak ez az állítás fontosabb volt, mint azoknak, akik a szülőktől függenek anyagilag. Többségében mindenki, úgy vélte, hogy ez több mindentől függ ideértve azt, hogy felelős-e valakiért az illető (például: a család), ebben az esetben kevésnek találják ezt az összeget. Illetve azt is nagyon sokan hozzá tették, hogy ez nagy részben függ a fizetéstől is, hogy mennyit tudnak félrerakni valamint, hogy milyen egyéb kiadásaik vannak (például: hiteltörlesztés) vagy, hogy milyen céljai vannak a jövőben. A megkérdezettek körében azt tapasztaltuk, hogy mindenki próbál félre tenni fizetésből vagy ösztöndíjból, illetve próbálnak spórolni és figyelni kiadásaikra.

- A havi jövedelem legalább 5 százalékát biztosításokra kell fordítani.

Volt, aki szerint ez megint csak jövedelemtől függ, hogy mennyit tud biztosításra költeni az egyéb kiadások mellett. Valamint úgy gondolják, ez tudatos hozzáállásnak számít. Ez az állítás jelenleg nem releváns számukra, de a későbbiekben fontosabb szerepet fog játszani az életükben. Volt, aki azt említette, hogy ezt az összeget inkább befektetné.

- A havi jövedelem legalább 20 százalékát meg kell takarítani.

Ezzel az állítással részben mindenki egyet értett, hogy valamennyit muszáj megtakarítani, de ez is fizetéstől és egyéb kiadásoktól függ.

- Akkor vagyok nyugodt, ha a kieső jövedelem pótlását biztosításom fedezi.

Ez az állítás majdnem mindenkinél az utolsó helyen szerepelt, valamint több negatív hozzászólást is hallottunk. Többségük inkább önerőből oldja meg ezt a problémát. Volt, aki úgy vélekedett, hogy ez úgymond egy passzív jövedelem, egy befektetés. Valamint volt, aki az összképet nézte, hogy ő azért ezt tette az utolsó helyre, mert ha ott van például az előbb említett 12 havi megtakarított jövedelem az elegendő lesz addig, amíg nem talál új munkát. Több hallgató is vagy vállalkozónak készül vagy már most vállalkozó, így ők nem érzik magukat veszélyeztetve a munkanélküliség által.

*„Szerintem ez full felesleges rosszabb színvonalon fogsz élni előtte meg kidobsz százazreket rá.” - Márk 4. féléves gazdasági informatikus hallgató*

A következő két állítást a hallgatók egy kalap alá vették.

- Akkor vagyok nyugodt, ha egészségügyi problémámra gyorsan, jó megoldást tudok találni magán szakellátás keretében. / A gyors és hatékony egészségügyi ellátás a társadalombiztosításon túl saját, célirányos megtakarításokat is megkíván.

*„Egészség legyen, a többit megvesszük”* - tartja a mondás, ezt a diákok sem gondolják másképp. Azt tapasztalták, hogy elképesztően hosszú a várólista, ha például valamilyen műtétről van szó, valamint a magán ellátás keretein belül sokkal figyelmesebben bánnak a páciensekkel. Számos dolgot nem fedez a társadalombiztosítás, (például: bizonyos gyógyszereket) így fontosnak találták, hogy erre mindenképpen legyen megtakarításuk. Szükségesnek érzik a magán egészségügyi szolgáltatásokat, és az azokhoz tartozó biztosítások igénybevételét, mert nem elégedettek az alapellátással. Többségük nem rendelkezik ilyen jellegű biztosítással, de a jövőben igénybe fogják venni.

*„Ha nem saját körzeten belül mész nem biztos, hogy állja a társadalombiztosítás.” - Gellért 4. féléves gazdasági informatikus hallgató*

- Fontosnak tartom az öngondoskodást.

Akik rendelkeznek saját keresettel, illetve a közeljövőben terveznek elköltözni otthonról ők előrébb helyezték a sorban az öngondoskodást. Sajnos azonban többen nem voltak tisztában az öngondoskodás fogalmával. Egy gyors magyarázat után ők is feljebb helyeznék ezt az elemet a sorban.

*„Az idősök elkezdenek gyűjteni a temetésre.”-Adél 5. féléves szociológus hallgató*

- Nem érdekel a biztosítás, ha baj van, majd csinállok valamit, úgyis nekem kell megoldani.

Egy-két résztvevő egyetértett az állítással, viszont többségük ahhoz kötötte, hogy milyen keletű dologra vonatkozik a biztosítás.

- Ha családfenntartóként meghalok és a családom nehéz anyagi helyzetbe kerül.

Családfenntartóként mindenki kötne életbiztosítást, amennyiben anyagi helyzete ezt lehetővé teszi. Többen említették, hogy nem szeretnék, ha családjuk nehéz anyagi helyzetbe kerülne és emiatt hitelt kéne felvenniük, így ez mindenkinél fontos pont volt.

- Tűzeset, viharok vagy betöréses lopás történik a lakásomban.

Véleményük szerint ez egy olyan dolog, amire nem lehet felkészülni. Többüknek volt már tapasztalata, ezért tűzesetre és viharokra mindenképp kötnének biztosítást. Amennyiben a lakásbiztosításban az nem szerepel. Voltak, akik említették, hogy a betöréses lopásra kötött biztosításban nem bíznak meg, teljesen és feleslegesnek tartják azt, mert vagy nem fizet eleget vagy egyáltalán nem fizet.

*„Ha leég a ház nulláról kell kezdeni.”- Luca 4. féléves szak nem ismert*

*„Ha drága dolgot visznek el és nem tudod bizonyítani, akkor feleslegesen fizettél.”-Gellért 4. féléves gazdasági informatikus hallgató*

- Utazás során balesetet szenvedek, megbetegszem vagy elveszik a poggyásзом.

Amikor megemlítettük a biztosítást többeknél ez volt az első dolog, amit megemlítettek. Elég nagy szórás található azon belül, hogy ki, mikor köt utasbiztosítást. Van, aki akár belföldi, akár külföldi utazás során köt biztosítást viszont olyan is volt, aki azt mondta, hogy csak akkor kötne

biztosítást ha „veszélyes” helyre utazna például Ázsia vagy Afrika. Említették még például, ha síelni megy az ember arra nem elég a sima utasbiztosítás, illetve azt is meg kell adni milyen járművel utazik majd.

*„Mindig kötök.”-Gellért 4. féléves gazdasági informatikus hallgató*

*„Jó dolog és nem drága.”- Tamás 3. féléves mérnök informatikus hallgató*

- Az autóm megrongálódik vagy ellopják. Ezt egybe vennék azzal, hogy a motorkerékpárom megrongálódik vagy ellopják, mivel két ember kivételével más nem rendelkezik motorkerékpárral. Illetve ide sorolták még a nagy értékű vagyontárgyam megrongálódik vagy ellopják állítást is.

Említették, hogy autóra kötelező biztosítást kötni, valamint többen is éltek a kötelező biztosítás által nyújtott kármentesítési lehetőségekkel. A motorkerékpár kapcsán volt, aki úgy vélekedett “a motor nem nagy érték”, illetve azt is említették, hogy a motorosoknak nem a motorra hanem magukra lenne fontos biztosítást kötni. Valamint úgy vélik, ennek van a legnagyobb valószínűsége, hogy megtörténik.

*„A motoros még nagyobb veszélynek is van kitéve, mert vannak buta autósok és az életbiztosítás már egy fontosabb szerepet is játszik.”-Gellért 4. féléves gazdasági informatikus hallgató*

Nagy értékű vagyontárgy lehet például az autó is így ezzel a kérdéssel önmagában nem foglalkoztak, illetve említették, hogy ez több lakásbiztosításban is szerepel például tévére. Valamint ide venném még a

- Laptopom vagy okostelefonom ellopják, vagy úgy megrongálják, hogy használhatatlanná válik állítást is.

Volt, akit jelenleg ez jobban érdekelt, mint az életbiztosítás, viszont olyanok is voltak, akik úgy gondolják ez teljesen felesleges és egyáltalán nem fontosak, mert van rájuk garancia illetve, ezek nem olyan nagy tételek. Valamint azt is kiemelték, hogy azért sem éri meg mert a tulajdonost hozzák ki hibásnak, ha valami kár keletkezik a készülékben és nem fizetnek. Amennyiben egy nagyobb értékű vagy munkavégzéshez használt laptopról beszeltünk arra ta megkérdezettek többsége már kötne biztosítást.

- Halálos kimenetelű betegséget diagnosztizálnak nálam.

Hallgatótársaim véleménye szerint ez akár mikor előfordulhat, akár kivel, de ha ilyenkor kötnénk biztosítást már vagy nem lehetne vagy nagyon drága lenne. De amennyiben ez a helyzet állna fent és lehetőségük lenne rá többségük kötne biztosítást.

*„Ilyenkor már milliókba kerül egy biztosítás, amikor biztos, hogy meg fogsz halni.”-Tamás 3. féléves mérnök informatikus hallgató*

*„Csak azért raktam előrébb a halálos betegséget diagnosztizálnak nálam, mert nyilván az nem pénzbeli szempontból, hanem más szempontból rosszabb a családnak.”- Csongor 8. féléves gépészmérnök hallgató*

- Nem kapok megfelelő nyugellátást a kötelező társadalombiztosítás keretében.

A mi generációnk sűrűn hallja azt, hogy “mire mi odajutunk már nem is lesz nyugdíj”. Bár jelenleg ez nem tűnik számunkra relevánsnak többen is úgy gondolják, hogy a jelenlegi nyugdíjrendszer nem fenntartható, ezért úgy gondolják, hogy időben el kell kezdeni félre tenni időskorunkra. Alanyaink közül többen vállalkozók, így őket közvetlenül nem érinti a nyugellátás .

*„Jelenlegi nyugdíj az semmire sem elég konkrétan, szóval, akiknek nincsenek gyerekei nem is értem, hogyan tudják túlélni.”- Gergő 4. féléves logisztikai mérnök hallgató*

*„Nem lesz annyi fiatal, hogy kitermeljék a mi nyugdíjunkat, tehát hiába dolgoznánk végig egy életet, akkor se lenne már lehetőség elmenni nyugdíjba. Mert az az egész gazdaságnak a kiindulópontja, hogy mindig csak növekedés van mindenből, hogy mindig lesz több fiatal, mint ahány öreget el kell tartani. De ez nem igaz, csökkenünk.”- Roland 8. féléves villamosmérnök hallgató.*

*"Tehát egyszerűen most is úgy mehetsz el nyugdíjba, ha jól tudom férfiként az átlagkeresetednek a teljes 100%-át megkapjad nyugdíjasként 74 évesen. Ha nekem ugyan ezt a munkakört kéne folytatnom, amit most csinálok, engem hajnali 1kor felhívna 74 évesen, hogy áll a gyártósor azt nem fogom én megcsinálni tehát.”- Roland 8. féléves villamosmérnök hallgató.*

- Nem tudom törleszteni a hiteleimet. A havi jövedelem legfeljebb 20 százalékát érdemes hiteltörlesztésre fordítani.

A mai fiatal felnőtt generáció nagy hányada hitelfelvétel nélkül nem tudna építkezni, vagy házat venni. Nagyon kevés az, aki ezt önerőből meg tudja tenni, mégsem szeretne senki hitelt felvenni. Ennek okai a magas kamat, a hitel okozta adósság, valamint a magas kockázat. Ha hirtelen valami történik és nem tudják fizetni a törlesztést, ami csak gyűlik és gyűlik és előbb utóbb az ember kifut az időből. Mivel elkerülhetetlen számunkra, hogy ne vegyünk fel hitelt így arra törekszünk, hogy minél kevesebb hitelt keljen felvennünk. Többségük szerint egyedül házra vagy lakásra érdemes hitelt felvenni egyéb dolgokra (például: autó) felesleges, valamint inkább a családtól kérnek kölcsönt.

*„20 százalékot? Annyit nem, esélytelen.”-Tamás 3. féléves mérnök informatikus hallgató*

*„Minek vesz fel hitelt, hogyha tudja, hogy ilyen helyzetbe fog kerülni.”-Tamás 3. féléves mérnök informatikus hallgató*

*„Nem tudom törleszteni hiteleiket, mert illetve hiteleimet. Volt rá példa családban is meg még egyéb ismeretségi körökben is, és azt nagyon tényleg nagyon meg tudja nehezíteni az életét az embernek, amikor halmozódik és mondjuk hiába van egy fix kereset.”- Pali 6. féléves szak nem ismert*

- Nem akarom stresszelni magam a megtakarításokkal, élvezni is kell az életet minden nap, ez meg úgyis pénzbe kerül.

Volt, aki szerint ez egy nagyon rossz és felelőtlen hozzáállás, volt, aki egyetértett az állítással. Olyan is akadt, aki megpróbálta megtalálni az arany középutat; miszerint a kereseted három részre osztod fel egyharmadát feléled, egyharmadát megtakarítod és egyharmadát rezsire és biztosításra szánod. Akik nem értettek vele egyet azzal magyarázták, hogy az élet élvezése és a megtakarítás egyszerre is működik és biztonságosabb. Akik egyetértettek vele úgy vélik, még fiatalok és ilyenkor tudják igazán kiélni az életet, amíg nincs rajtuk túl nagy felelősség például család, háztartás stb.

## 5. ÖSSZEGZÉS

Azt tapasztaltuk, hogy a legtöbb állítást nem találták ebben a korban relevánsnak a hallgatók. A jelenlegi élethelyzetükre leginkább egy válasz volt a jellemző. Többük úgy gondolja a laptopunk a legfontosabb értékünk, hiszen, mint egyetemistáknak ez elengedhetetlen a mindennapi élethez, akár a beadandók, a zárt helyi dolgozatok és szakdolgozat megírásához.

Emellett az egészségügy témaköre is fontos számukra. Bár többen pénzügyileg tudatosak még nem annyira foglalkoznak biztosításokkal a jövőre nézve. Ebben a korban jellemző, hogy még csak most kezdenek el igazán élni és kihasználni az adódó lehetőségeket. Viszont, ha előre tekintenek, mégis mindannyiuk számára ugyanazok az értékek válnak fontossá és ugyanazon események esetleges bekövetkezését tekintik a legkockátaosabbnak. Bár a sorrend nem mindenkinél így jelent meg, legtöbbször ezen állítások szerepeltek az első három helyen:

- „Ha családfenntartóként meghalok, és a családom nehéz anyagi helyzetbe kerül.”
- „Munkanélkülivé, keresőképtelenné válik.”
- „Nem kapok megfelelő egészségügyi ellátást a kötelező társadalombiztosítás keretében.”/ „Nem kapok megfelelő nyugellátást a kötelező társadalombiztosítás keretében.”

Ez a négy állítás aggasztja a hallgatókat a legjobban a jövőre tekintve. Bár fontosabbnak tartják családjukat, az egészségügyi ellátás aggasztja őket leginkább. Ahogyan azt már említésre került, a társadalombiztosítás keretein belül hosszú várólisták vannak, a magán ellátás pedig drága. Sokan említették, hogy bár jelenleg nem engedhetik meg maguknak, de a későbbiekben erre, valamint a nyugellátásra is már muszáj lesz félre tenniük vagy biztosítást kötniük.

A jövőben, ami a „legkevésbé” fontos az általunk megkérdezettek számára az a nagyobb értékű vagyontárgy ideértve telefon, tv, mert ezek pótolhatók és „ha az embernek van félretett pénze gyorsan orvosolni tudja a problémát. Bár ennek az eseménynek a bekövetkezésére van a legnagyobb esély, ha bekövetkezik mégis lényegesen kisebb problémát okoz, mint egy viharokár vagy egy esetleges betegség.

Összességében arra a következtetésre jutottunk, hogy korosztályunk biztosításkötési hajlandósága várhatóan növekedni fog, amint az egyének belépnek a munkaerő piacra. Azonban az általunk megkérdezettek körében a biztosítókkal, valamint a pénzügyi szektor többi szereplőjével szemben is érzékelhető a bizalmatlanság. Ahhoz, hogy a fiatalok bizalmát meg tudják szerezni érthetőbb tájékoztatásra és további edukációra lenne szükség a biztosító társaságok részéről

# Irodalomjegyzék

Ábrahám, Z., – Fejes, P. (2022). Forgasd ki: játékosított tanulás a biztosítási szektorban. Biztosítás És Kockázat, 9(1–2), 60–77. <https://doi.org/10.18530/bk.2022.1-2.60>

Bigazzi, S. – Serdült, S. (2020). Elméleti modell fiatalok kockázatvállalási viselkedésének egyszerű profilozásához. Kézirat

Huzdik, K. – Béres, D. – Németh, E. (2014): Pénzügyi kultúra versus kockázatvállalás empirikus vizsgálata a felsőoktatásban tanulóknál. Pénzügyi Szemle, 59. (4):476-488.

Kovács, L. (2017): A pénzügyi kultúra aktuális kérdései, különös tekintettel a banki szolgáltatásokra; A pénzügyi kultúra fejlesztése, mint önérdék. A közgazdaságtani-módszertani képzés fejlesztéséért Alapítvány, 7-16.

Kovács, P. – Révész, B. – Ország, G.: A pénzügyi kultúra és attitűd mérése

Murinkó, L. (2019). A felnőtté válás életúttípusai, előzményei és kimenetei a 2000-es években Magyarországon. Demográfia, 62(2–3). <https://doi.org/10.21543/dem.62.2-3.1>

MNB (2008): Együttműködési megállapodás a pénzügyi kultúra fejlesztéséről (MNB és PSZÁF)

Zsótér, B. – Németh, E. – Béres, D (2016): A pénzügyi kultúra személyiség-, attitűd- és viselkedésbeli komponensei. Kultúra és Közösség, (7. évf.) 3. sz. 89-102.

## Egyéb internetes források:

<https://penziranytu.hu/penz7> (Utolsó letöltés dátuma: 2023. 10. 28.)

<https://mabisz.hu/oktatasi-segedletek/> (Utolsó letöltés dátuma: 2023. 11. 02.)